

ЗАКОНЪТ НА ХАДЖИДИМИТРОВАТА ЧЕТА И БЪЛГАРСКОТО РЕВОЛЮЦИОННО ДВИЖЕНИЕ ПРЕЗ 1868 г.

Крумка ШАРОВА

Четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа бележи една от най-славните страници на българското революционно движение и в българската история изобщо, тя придобива извънредно голяма популярност сред българските борци за свобода още през 1868 г. В съвременния печат и в спомените на участниците в революционното движение четата заема особено място. Каравелов, Левски и Ботев, както и някои други дейци, я отделят особено в историята на борбите за политическо освобождение.

Няма друго събитие и други личности през Възраждането, за които в периодичния печат да е писано толкова много. Интересно е, че няма и друга тема, на която да са посветени толкова художествени произведения още през 60-те и 70-те години. Ботевото стихотворение и драмата на Каравелов за Хаджи Димитър са само най-високият връх в една поредица от поетични и други художествени произведения, написани под силното впечатление, оставено у съвременниците от подвига на родолюбците, пожертвали живота си. Тези произведения, повечето от чийто автори не са писатели и поети, отразяват настроенията и мислите на онези, които не преминават Дунава, но живеят с патоса на приятелите и съмишлениците си, тръгнали с двамата войводи.¹

Четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа е една от първите революционни акции на българите, която веднага поражда интерес и дипломатически шум в Цариград, Букурещ, Белград и в европейските столици. Важна роля изиграва четата в управляващите среди на Турция, където след нея пуска корен растяща загриженост от публично заявеното и скрепено с храброст и саможертва желание на българите, да извоюват политическото си освобождение. Дълго протаканото решение на Портата по българския църковен въпрос - по единодушното убеждение на революционерите, дейците на църковната борба и на дипломатите на великите сили в Цариград - е ускорено именно от четата на Хаджи Димитър и Стефан Кара-